

Εκμετάλλευση ανθοφοριών του φθινοπώρου

Ακόνιζα – Σκοτζάρι (*Inula viscosa*)

- ▶ Μεγάλης σημασίας μελισσοκομικό φυτό, όχι για το μέλι του αλλά για την γύρη που δίνει στα μελίσσια τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο μέχρι αρχές Νοεμβρίου και τα λουλούδια του έχουν χρώμα ζωηρό κίτρινο. Λόγω εποχής άνθισης, Σεπτέμβριος- Οκτώβριος είναι χρήσιμο φυτό στη μελισσοκομία αφού βοηθάει πάρα πολύ στο δυνάμωμα του μελισσιού μετά από μια έντονη καλοκαιρινή περίοδο.
- ▶ Είναι χρήσιμο φυτό στη μελισσοκομία αφού την εποχή αυτή η γύρη σπανίζει αφενός, αφετέρου είναι απαραίτητη για την εκτροφή γόνου και την ανανέωση του πληθυσμού των μελισσιών πριν την είσοδο του χειμώνα.
- ▶ Από τα σημαντικότερα μελισσοκομικά φυτά του φθινοπώρου.

Αρμυρίκι (*Tamarix sp.*), οικογένεια: Ταμαριδοειδή (*Tamaricaceae*)

- ▶ Μερικά ανθίζουν την άνοιξη (Μάρτιος-Απρίλιος) και άλλα το φθινόπωρο (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος).
- ▶ Προσφέρουν κυρίως γύρη στις μέλισσες, αλλά και νέκταρ.
- ▶ Είναι φυτό χρήσιμο στη μελισσοκομία, λόγω της μεγάλης αντοχής και της μέτριας ανάπτυξής του, κατάλληλο για δενδροφυτεύσεις δρόμων, πάρκων κ.λπ..

Αρκουδόβατος (*Smilax aspera*),

Οικογένεια: *Smilacaceae*

- ▶ Ανθίζει από τον Αύγουστο έως και τον Οκτώβριο, τα άνθη του είναι μικρά άσπρου χρώματος.
- ▶ Οι μέλισσες βόσκουν εντατικά στον αρκουδόβατο, συλλέγοντας γύρη και νέκταρ. Επειδή ο αρκουδόβατος συνυπάρχει με άλλα φυτά στον υπό οροφό των πευκοδασών, όπου ως γνωστόν το φθινόπωρο η γύρη σπανίζει, είναι φυτό χρήσιμο στη μελισσοκομία.

Γλυκάνισος (*Pimpinella anisum*), της οικογένειας των Σκιαδιοφόρων (*Umbelliferae*).

- ▶ Ανθίζει τέλη καλοκαιριού με φθινόπωρο και δίνει ικανοποιητική ποσότητα νέκταρ καθώς και γύρη. Η προτίμηση στα κίτρινα λουλούδια του γλυκάνισου από τις μέλισσες είναι εμφανής. Η γύρη αλλά κυρίως το νέκταρ είναι που προσελκύουν χιλιάδες μέλισσες στις φυτείες γλυκάνισου και ο τρύγος εφόσον έχουμε δυνατά μελίσσια είναι πολύ πιθανός.
- ▶ Η εντατική εκμετάλλευση του γλυκάνισου προκαλεί μερικά προβλήματα στα μελίσσια.
- ▶ Εάν μάλιστα ο μελισσοκόμος θέλει να εκμεταλλευτεί τις μελιτοεκκρίσεις του πεύκου νωρίς τον Αύγουστο τότε καλά θα κάνει να αποφύγει το γλυκάνισο.

Κισσός (*Hedera helix*)

- ▶ Ο κισσός είναι ένα πολύ σημαντικό μελισσοκομικό φυτό του φθινοπώρου. Η ανθοφορία του το φθινόπωρο (Σεπτέμβριο - Οκτώβριο), είναι μια πολύ σημαντική πηγή γύρης και νέκταρ για τα μελίτσια.
- ▶ Ο κισσός δίνοντας πολύ καλές ποσότητες γύρης και νέκταρ, προσελκύει τις μέλισσες, χρησιμεύοντας στην ανάπτυξη των μελισσών και βοηθά στην ανανέωση του πληθυσμού τους.
- ▶ Δυναμώνει τα μελίτσια πριν τη μεταφορά τους στο πεύκο !! Δίνει ένα αρωματικό ανοιχτόχρωμο μέλι.

Κρόκος (*Crocus sieberi*)

- ▶ Ανθίζει από Αρχές Νοεμβρίου έως αρχές Ιανουαρίου. Καλό μελισσοκομικό φυτό. Δίνει νέκταρ και γύρη.

Κουμαριά (Arbutus unedo).

- ▶ Η κουμαριά ή Άρβουτος η κοινή είναι ένας από τους βασικούς θάμνους της μεσογειακής μακίας .
- ▶ Φυτό για ανάπτυξη και για μέλι. Ανθίζει τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου και δίνει γύρη και νέκταρ. Την εποχή εκείνη οι μέλισσες ανασυντάσσονται και προετοιμάζονται για ξεχειμώνιασμα, και η γύρη της κουμαριάς βοηθά στην εκτροφή του τελευταίου γόνου.
- ▶ Το μέλι της αφήνει στο στόμα μια υπόπικρη γεύση για αυτό και δεν αρέσει στον καταναλωτή. Συνήθως ο μελισσοκόμος το αφήνει μέσα στην κυψέλη για τροφή των μελισσιών.

ΓΙΩΤΑ ΛΙΑΤΣΗ - ΘΑΝΑΣΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ - Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ - 2016

Μουσμουλιά (*Mespilus japonica*)

- ▶ Καρποφόρο δέντρο που χρησιμοποιείται και ως καλλωπιστικό.
- ▶ Ανθίζει το Νοέμβριο. Δύσκολα μπορεί να ξεχωρίσει κανείς ένα ,δύο μελισσοκομικά φυτά αποκλειστικά αυτής της εποχής. Ίσως η μουσμουλιά που σηματοδοτεί την έναρξη του μελισσοκομικού χειμώνα να είναι τελικά το πιο αντιπροσωπευτικό φυτό αυτού του μήνα για τη χώρα μας.
- ▶ Προσφέρουν νέκταρ και γύρη. Το χρώμα της γύρης στα πόδια της μέλισσας είναι ωχρό-κίτρινο.

Πολύκομπος (*Polygonum spp*)

- ▶ Οι μέλισσες βρίσκουν στο πολυκόμπι την απαραίτητη για την εκτροφή του γόνου γύρη για όλους τους μήνες του φθινοπώρου και τον Δεκέμβριο, με αποτέλεσμα ο πολυκόμπι μαζί το φθινοπωρινό ρείκι και την κουμαριά, να είναι οι τελευταίες σημαντικές πηγές γύρης πριν από την ερχόμενη άνοιξη και ως εκ τούτου η χρησιμότητά του είναι μεγάλη.
- ▶ Το μέλι από πολυκόμπι είναι σκούρου χρώματος, με έντονη μυρωδιά, πλούσιο σε ένζυμα και μεταλλικά στοιχεία. Παρά τη χαμηλή τιμή του, είναι από τα πιο θρεπτικά μέλια.

Πεύκο (Pinus Halepensis)-Πεύκη η χαλέπιος

- ▶ Το πεύκο αποτελεί αναμφισβήτητα το πολυτιμότερο μελισσοκομικό φυτό της χώρας μας. Το πευκόμελο είναι η βάση της παραγωγής μελιού στην Ελλάδα, με ποσοστό 60% περίπου της συνολικής παραγωγής και είναι μέλι εξαιρετικής ποιότητας.
- ▶ Οι μελιτώδεις εκκρίσεις αρχίζουν από τον Αύγουστο μέχρι την άνοιξη. Οι περίοδοι εκκρίσεων από τον Αύγουστο μέχρι τον Οκτώβριο, είναι αυτές που αξιοποιούνται κυρίως για την παραγωγή πευκόμελου, ενώ την ψυχρή περίοδο του έτους οι εκκρίσεις παραμένουν ανεκμετάλλετες γιατί οι μέλισσες δεν πετούν για να συλλέξουν το μελίτωμα.

Φθινοπωρινό Ρείκι (*Erica verticillata*)

- ▶ Το φθινόπωρο όταν είναι ανθισμένο, ολόκληρη η περιοχή χρωματίζεται από τα πολυάριθμα κόκκινα-μοβ λουλούδια τους.
- ▶ Προσφέρει άφθονο νέκταρ και γύρη στις μέλισσες και κατατάσσεται, πρώτο στις προτιμήσεις των μελισσοκόμων .
- ▶ Η εποχή που ανθίζει το φθινοπωρινό ρείκι είναι κρίσιμη για τη μελισσοκομία. Πλησιάζει ο χειμώνας, τα μελίσσια πρέπει να ανανεώσουν τον πληθυσμό τους για το ξεχειμώνιασμα, οι ανθοφορίες σπανίζουν και μια επιτυχημένη ανθοφορία ρεικιού είναι ότι καλύτερο.

Χαρουπιά (*Ceratonia siliqua* L.)

- ▶ Αειθαλές δέντρο που ανθίζει από τον Σεπτέμβριο μέχρι το Νοέμβριο.
- ▶ Φυτό μεγάλης χρησιμότητας για τη μελισσοκομία αφού προσφέρει στις μέλισσες γύρη και νέκταρ σε εποχή που πολύ λίγα μελισσοκομικά φυτά ανθίζουν μιας και είναι αυτοφυής ή και εμβολιασμένη. Ο Σεπτέμβρης είναι ο μήνας που τα άνθη της ήμερης χαρουπιάς δίνουν στις μέλισσες τη δυνατότητα να κάνουν πολύ μέλι και να αποθηκεύει γύρη.

ΤΕΛΟΣ

Σ α ς ε υ χ α ρ ι σ τ ο ύ μ ε

Γ ι ώ τ α Λ ι α τ σ ή

Θ α ν ά σ η ς Λ ι β α ν ο ς